

Oude Testament

Lesgevers: Jesse C. Bremmer & Raymond R. Hausoul
 Waardering: 4 STPNT / 112 SBU
 Periode: 2011-2012

Inhoud

De cursus biedt een overzicht van de inleidingskwesties die gelden voor (alle boeken van) het Oude Testament. Onder inleidingskwesties verstaan we het ontstaan van de boeken, de structurele opbouw ervan, de theologische hoofdlijnen, verschillende soorten Bijbelkritiek en literaire benaderingen. Tijdens de lessen leert de student zijn opgedane kennis toe te passen in de uitleg van een Oudtestamentische tekst.

Algemene doelstelling

De student kan tekstgedeelten uit de behandelde literatuur op een wetenschappelijk verantwoorde manier bestuderen. De student ontwikkelt vaardigheden in het omgaan met oudtestamentische verhalen, wetteksten, profetische teksten en wijsheidsliteratuur. De algemene doelstellingen zijn als volgt uitgewerkt:

Bijzondere doelstellingen

>> Kennisdoelstelling

Aan het einde van dit opleidingsonderdeel kent/kan de student:

- de belangrijkste inleidingsvraagstukken bij de Oudtestamentische boeken, waaronder datering en auteurschap.
- de inhoud, samenhang en specifieke bijdrage van de boeken van het Oude Testament. Hiertoe moet de inhoud in grote lijnen gekend worden.
- de relatie tussen literaire vorm en theologische boodschap van die boeken, en de rol die de geschiedenis en datering daarbij spelen.
- kennis van enige bijzondere vraagstukken van de Tenach die kenmerkend zijn bij een boek.
- de waarde van de apocriefe literatuur in verhouding tot de boeken van het Oude Testament.
- de hoofdlijnen van enige belangrijke ontwikkelingen uit de intertestamentaire periode.
- enige belangrijke thematische verbanden tussen het Oude en Nieuwe Testament

>> Vaardigheidsdoelstelling

Aan het einde van dit opleidingsonderdeel is de student in staat:

- zijn inleidende kennis van het Oude Testament toe te passen in de uitleg van enkele Oudtestamentische teksten
- zijn kennis van het Oude Testament te verrekenen bij de uitleg van een Tenachtekst alvorens over te gaan naar een toepassing van de tekst.

>> Attitude doelstelling

Na het volgen van deze cursus is de student gemotiveerd om:

- de verstaansproblematiek van het Oude Testament serieus te nemen.
- de Bijbeltekst te plaatsen in de culture en historische context waarin deze is ontstaan.
- een eigen positie te ontwikkelen aangaande de verschillende gepresenteerde inleidingvraagstukken bij het Oude Testament.
- zich bij het uitleggen en toepassen van Gods Woord open te stellen voor de leiding van Gods Heilige Geest.
- de liefde voor Gods Wet te ontdekken en deze te interpreteren in het licht van het karakter en de schoonheid van God die achter de geboden ten grondslag liggen. Zodoende wordt de student gemotiveerd een heilige levenshouding in te nemen, zonder te vallen in wetticisme. Bovendien ontwikkelt hij zo een liefde om anderen hier ook in te doen groeien, zonder hen een vreemde last op te willen leggen.
- zich bij het uitleggen en toepassen van Gods Woord open te stellen voor de leiding van Gods Heilige Geest.
- de houding van de profeten van het Oude Testament te waarderen: hun ijver voor Jahweh en zijn heiligheid, hun kracht en hun geloof in situaties van profetisch gezag en persoonlijke machteloosheid.
- de houding van de wijzen van het Oude Testament te waarderen. Het gaat om hun visie op het geheel van het leven, vooral dat met Jahweh; hun zoeken naar het begrijpen van het bestuur van Jahweh in het leven van de hele wereld, het volk van God en iedere gelovige; hun geloof om inzicht van God te mogen ontvangen in aangelegenheden die onbegrijpelijk of uitzichtloos schijnen. De student wil zowel de profetische houding als die van wijsheid zich eigen maken en die ook graag bij anderen zien ontstaan, zonder hen een vreemde last op te leggen.

Programma

Les	Inhoud	Vorbereidende Leesopdracht
Les 1,2 en 3 22/10/2011 (door R.R. Hausoul)	Inleiding + Thora: Genesis, Exodus-Leviticus-Numeri, Deuteronomium.	Lezen: Blz. 19-72, 113-134.

Les 4,5 en 6 10/11/2011 (door R.R. Hausoul)	Landverovering: Jozua-Rechters.	Lezen: Blz. 135-160.
Les 7,8,9 14/01/2011 (door R.R. Hausoul)	Koningschap: 1-2 Samuël, 1-2 Koningen.	Lezen: Blz. 169-210. Inleveren Opdracht
Les 10,11&12 11/02/2011 (door R.R. Hausoul)	Grote profeten: Jesaja, Jeremia, Ezechiël.	Lezen: Blz. 329-372, 387-404.
Les 13,14 & 15 17/03/2011 (door J.C. Bremmer)	Wijshedsliteratuur: Ruth, Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied, Klaagliederen.	Lezen: Blz. 161-168, 247-328, 373-386.
Les 16&17 28/04/2011 (door J.C. Bremmer)	Latere historische boeken: 1-2 Kronieken, Ezra-Nehemia, Esther, Daniël.	Lezen: Blz. 211-246, 405-434.
Les 18,19&20 26/05/2011 (door J.C. Bremmer)	Twaalfprofetenrol, Apocriefe geschriften, Intertestamentaire periode.	Lezen: Blz. 435-551.

Opdracht [40 uur, door R.R. Hausoul]

Elke student werkt een paper uit waarin hij ervoor kiest om de theologische boodschap van Exodus, Leviticus en Numeri te onderzoeken.

- 1) Lees deze Bijbelboeken aandachtig door en blijf ze lezen en nalezen naarmate je studie vordert.
- 2) Lees het cursusboek van Dillard en Longman na bij hun bespreking van Exodus, Leviticus en Numeri en bestudeer minstens vijf andere publicaties (maximum 40 jaar oud) die de boodschap van Exodus, Leviticus en Numeri op een – volgens jou heldere manier – presenteren.
- 3) Breng vanuit je leeswerk de historische hoogtepunten en theologische zwaartepunten in kaart. Welke thema's kom je steeds weer tegen? Welke boodschappen spreken eruit? Boodschappen kunnen expliciet verkondigd worden, of verpakt zitten in verhalen; ze kunnen echter ook impliciet zijn en bijvoorbeeld schuilgaan in de structuur en de opbouw van een boek of in sleutelbegrippen. Pin je niet teveel vast op beroemde, maar geïsoleerde teksten, waarvan je de raakvlakken met de rest van het boek niet kunt aantonen.
- 4) Vat je observaties als volgt samen: formuleer een aantal hoofdboodschappen zo trefzeker mogelijk in krachtige motto die je titels worden, waarna je de boodschap inhoudelijk presenteert, gesteund door verwijfsverzen en onderzoek uit handboeken, waarnaar je verwijst door auteurs te noemen in je hoofdtekst ('zoals Milgrom stelt, in

- Leviticus is heiligheid vooral.... ") waarna je voetnoten invoegt. Zorg dat je verwijzingen terecht en correct zijn (auteur, titel, plaats, uitgever, jaar, betreffende bladzijde(n)).
- 5) Argumenteer kort, zonder in detail te treden, het blijvende belang vandaag van elke boodschap die noemt.
  - 6) Vermijd de volgende dingen:
    - a. Het kopiëren van verwijsverzen uit handboeken; vind ze zoveel mogelijk zelf.
    - b. Het woordelijk citeren uit de Bijbel, verwijzingen volstaan, gebruik vooral eigen woorden.
    - c. Het overnemen van een betoog of een indeling in theologische klemtonen uit een handboek.
  - 7) Schrijf vanaf stap één en blijf herschrijven. Je inzicht verdiept zich normaal gaandeweg en je formuleringen worden normaal ook trefzekerder. Thema's zul je ook gaandeweg op verschillende manieren willen groeperen en hergroeperen, Je zult ontdekken hoe je misschien moet opsplitsen of juist samenbrengen.

De paper mag maximaal 4000 woorden omvatten, waarin het voorblad, de inhoudsopgave en literatuurlijst niet inbegrepen zijn. Inleverdatum: 14 januari 2012 op papier en digitaal (rbhausoul@gmail.com). Bij de beoordeling wordt gelet op de omgang met het relevante Bijbelse materiaal, gebruik van literatuur, exegese van relevante Bijbelteksten en de consistentie van de argumentatie. Het is tevens raadzaam om een eerste versie eerder digitaal in te leveren bij de docent.

4/5

Examen

Het examen zal een schriftelijk examen zijn en zal gaan over het volgende deel van de verplichte literatuur:

Dillard, R.B. en Longman T. III. *Inleiding op het Oude Testament*. Vertaald door W.J. Samyn-Oudshoorn en bewerkt door H.J. de Bie. Heerenveen: Groen, 2000.

De bladzijden die voor het tentamen geleerd zijn in het onderstaande overzicht van de studiebelasting aangegeven. Het examen zal de theorie uit het boek toetsen. Ook zal het examen enkele toepassingsvragen bevatten. De theorie uit de verplichte literatuur moet in dat geval op een bepaalde Bijbeltekst worden toegepast. Zodoende wordt ook het toepassen van de opgedane kennis bij de uitleg van een Schriftgedeelte getoetst.

Becijfering

Actieve participatie tijdens de colleges levert tien procent van het eindcijfer op. De in te leveren opdracht maakt uiteindelijk veertig procent van het eindcijfer uit. Het schriftelijk examen, dat in de examenperiode van juli zal plaatsvinden, maakt tenslotte de helft van het eindcijfer uit. Het eindcijfer zal worden gegeven op een schaal van 0 tot 20. Een tien is het minimale cijfer dat nodig is om voor deze cursus te slagen:

Actieve participatie in hoor- en werkcolleges	10%
Opdracht	40%
<u>Examen</u>	<u>50%</u>

Totaal

100% (eindcijfer op 20)

Studiebelasting

Examenstof		Pagina's per uur: 7		
Blz.	47 - 73 = 27 blz.	=	3,86 uur	[Gn]
	185 - 234 = 50 blz.	=	7,14 uur	[1Kn-Ne]
	291 - 328 = 38 blz.	=	5,43 uur	[Sp-Hl]
	329 - 372 = 44 blz.	=	6,29 uur	[Js-Jr]
	387 - 404 = 18 blz.	=	2,57 uur	[Ez]
	523 - 551 = 29 blz.	=	4,14 uur	[extra]
	Totaal = 206 blz.	=	29,4 uur	

Lesvoorbereiding		Pagina's per uur: 13		
Blz.	19 - 46 = 28 blz.	=	2,15 uur	[inleiding]
	113 - 184 = 72 blz.	=	5,54 uur	[Dt-2Sm]
	235 - 290 = 56 blz.	=	4,31 uur	[Es-Ps]
	373 - 386 = 14 blz.	=	1,08 uur	[KI]
	405 - 523 = 119 blz.	=	9,15 uur	[Dn-Ml]
	Totaal = 289 blz.	=	22,2 uur	

5/5

Colleges	Totaal =	20 uur
Opdracht		40 uur
	Totaal =	112 uur

Verplichte literatuur

Dillard, R.B. en Longman T. III. *Inleiding op het Oude Testament*. Heerenveen: Groen, 2000.

Aanbevolen literatuur

Fokkelman, Jan. *Vertelkunst in de Bijbel*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1995.

LaSor, William S., David A. Hubbard, en Frederic W. Bush. *Old Testament Survey*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.

Paul, Mart-Jan, Gijs Van den Brink, en Bette, red. *Studiebijbel Oude Testament*. Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek, 2004-heden.

Zenger, Erich, red. *Einleitung in das Alte Testament*. Stuttgart: Kohlhammer, 2006.